

Hannie van Genderen
Schematherapie Opleidingen

25-uurs cursus

**SCHEMATHERAPIE
IN GROEPEN
VOOR ADOLESCENTEN
2001U-GRad**

DRAAIBOEK

Utrecht, Januari 2020

Van Genderen Opleidingen
Eburonenweg 42
6224 HX Maastricht

www.schematherapieopleidingen.nl
info@schematherapieopleidingen.nl

INHOUDSOPGAVE

1.	Opleiders	3
2.	Cursuslocatie	3
3.	Cursusprogramma	4
4.	Algemene informatie	5
5.	Doelgroep	5
6.	Accreditatie cursus	6
7.	Werkwijze en toetsing	6
8.	Absentie	6
9.	Overige cursussen en workshops	7
10.	Bijeenkomst 1	10
	Bijeenkomst 2	12
	Bijeenkomst 3	13
	Bijeenkomst 4	14

De slides, de bijlagen, de vragenlijsten en de artikelen, die bij deze cursus horen, kunt u downloaden via de website www.schematherapieopleidingen.nl
Ga in het menu naar het tabblad 'Cursisten'. Vervolgens klikt u op 'Schematherapie in Groepen voor Adolescenten 25 uur'. Let erop, dat u de bestanden zult moeten downloaden om ze te kunnen gebruiken!

*Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van H. van Genderen.
Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich te wenden tot H. van Genderen.*

1. Opleiders

Mw. Drs. H. van Genderen (Hannie) – Coördinatie

Klinisch psycholoog, psychotherapeut, supervisor/leertherapeut/opleider VGCT en de Vereniging voor Schematherapie. Geeft individuele en groepstherapie aan volwassenen met persoonlijkheidsstoornissen. Praktijk voor Klinische Psychologie van Genderen.
info@schematherapieopleidingen.nl

Dhr. C. Korevaar (Chris) – Docent

Klinisch Psycholoog, psychotherapeut. Supervisor/opleider (groeps-)schematherapie voor de Vereniging voor Schematherapie. Geeft individuele- en groepstherapie aan volwassenen bij PsyMens. Docent en jaargroep opleider voor de specialistische opleiding tot Klinisch Psycholoog, Psychotherapie en GZ-psycholoog.
info@schematherapieopleidingen.nl

Mevr. M. Blokland (Marian) - Docent

Psychotherapeut/GZ-psycholoog en supervisor/opleider leertherapeut VGCT, Vereniging voor Schematherapie. Geeft individuele en groepstherapie aan adolescenten, jongvolwassenen en volwassenen Youz Maastricht, afdeling Kind & Jeugd en Praktijk voor Directieve Psychotherapie Meerssen.
marianblokland@icloud.com

2. Cursusplaats

Vergadercentrum
Vredenburg 19
3511 BB Utrecht
T (030) 2310068

<https://www.vergadercentrumvredenburg.nl/route/>

3. Cursusprogramma

Onderwerpen	Datum	Docent
Cursusdag 1 Inleiding STG bij adolescenten ; Veiligheid creëren ; structuur bieden/groepsregels ; Blijve kind	22 januari 2020	Drs. M. Blokland Drs. C. Korevaar
Cursusdag 2 Het Maastrichtse model. Fasen in de SGT. Werken met de modi in een groep	12 februari 2020	Drs. M. Blokland Drs. C. Korevaar
Cursusdag 3 Experiëntiële technieken bij het werken met modi in een groep. Toets	04 maart 2020	Drs. M. Blokland Drs. C. Korevaar
Cursusdag 4 Ervaringsgerichte oefeningen. Toets.	1 april 2020	Drs. M. Blokland Drs. C. Korevaar

4. Algemene informatie

Schematherapie in groepen (STG) is een interactieve vorm van groepstherapie, die aspecten van directieve groepstherapie combineert met aspecten van de psychodynamische groepen. In STG wordt veel gebruik gemaakt van experiëntiële technieken.

De inhoud van de cursus is gebaseerd op jarenlang ervaring van Virenze Maastricht (afdeling kind en jeugd) en de resultaten van het onderzoek van Farrell, Shaw & Weber.

Waarom werkt groepstherapie voor borderline patiënten zo goed?

Naast de algemene voordelen van groepstherapie zoals herkenning, interpersoonlijk leren en onderlinge steun zijn er vergeleken bij individuele schematherapie een aantal specifieke voordelen zoals:

- Er is een tweede "ouder" dus limited reparenting wordt versterkt
- Feedback van leeftijdsgenoten is veel geloofwaardiger dan die van de therapeuten
- door herkenning bij elkaar voelen cliënten zich sneller veilig (vaak voor het eerst een gevoel van erbij horen), en meer begrip voor eigen gevoelens en gedrag
- Twee- of meerstoelen techniek kunnen door meer personen gespeeld worden
- Bestrijden van de kritische kant (straffende modus) met hele groep in krachtiger werken met de blijde kind modus maakt het versterken van een positief zelfbeeld gemakkelijker

Inhoud cursus

- Samenwerken en rolverdeling therapeuten
- Creëren van veiligheid en verbondenheid
- Limited reparenting voor iedereen
- Werken met de schema modi met de hele groep: hoe maak je van een thema van 1 groepslid een thema voor de hele groep
- Specifieke groepstechnieken
- Oefeningen voor het blij kind en opbouwen gezonde kant (gezonde volwassene)
- Hanteren van de verschillende fasen in de groep
- Hoe zet je het programma op voor groepstherapie bij adolescenten
- Betrekken van de ouders bij de therapie
- Specifieke ervaringsgerichte oefeningen voor adolescenten

In deze cursus zal naast kennisoverdracht vooral veel aandacht zijn voor het oefenen van vaardigheden in een groep.

Persoonlijke informatie over cursisten of patiënten van cursisten wordt uitsluitend gedeeld met de docenten en zal vertrouwelijk behandeld worden.

5. Doelgroep

Hulpverleners die werken met adolescenten met een borderline persoonlijkheidsstoornis of gemengde groepen. Een voorwaarde voor deelname is kennis en vaardigheden op het gebied van schematherapie op basisniveau (minimaal een cursus van 25 uur)

6. Accreditatie cursus

De cursus is geaccrediteerd door VSt (Vereniging voor Schematherapie, FGzPt herregistratie KP, NVO/NIP, RVB (Register Vaktherapeutische Beroepen) en de NVvP.

Voor deze cursus wordt erkenning door de VGCT als vervolgcursus aangevraagd. Erkenning is inmiddels al vaker toegekend voor vorige cursussen. Voor degenen die lid willen worden van de VGCT is het gevolgd hebben van een basis cursus cognitieve gedragstherapie van 100 uur een voorwaarde.

7. Werkwijze en toetsing

In deze cursus zal, naast kennisoverdracht, vooral veel aandacht zijn voor het oefenen van vaardigheden in een groep.

De toets bestaat uit het demonstreren van de vaardigheden tijdens diverse onderdelen van de cursus.

8. Absentie

Wanneer je een dag niet aanwezig kan zijn kan je je afmelden bij de docent of via het Secretariaat:

Christel van Mil
+31 622702138
info@schematherapieopleidingen.nl

Gedurende de cursussen van 4 dagen (25 uur) mag maximaal 1 dag gemist worden, die zal moeten worden ingehaald tijdens een volgende cursus.

De kosten voor een inhaaldag bedragen € 50,-

9. Overige cursussen en workshops

Er is een uitgebreid aanbod van vervolgcursussen en workshops voor verschillende doelgroepen. Om deze cursussen en workshops te volgen dien je minimaal een basiscursus schematherapie van 25 uur gevolgd te hebben.

25 uur Cursus Schematherapie voor Gevorderden

Na de basiscursus is het sterk aan te bevelen om via supervisie en intervisie meer ervaring op te doen met de behandeling van lichtere tot middelzware patiënten. Daarna kan een cursus schematherapie voor gevorderden (25 uur) gevolgd worden. In deze cursus ligt het accent op zwaardere problematiek en kunnen alle persoonlijkheidsstoornis aan de orde komen. In deze cursus is veel ruimte voor de inbreng van problematiek van eigen patiënten en de knelpunten, die de cursist ervaart, bij het toepassen van de verschillende technieken.

25 uur Cursus Schematherapie voor Cluster C

Patiënten met een Cluster C persoonlijkheidsstoornis lijken makkelijker te behandelen, omdat zij minder vaak in crisis raken, maar hun hardnekkige vermijdende en controlerende copingstrategieën zijn tamelijk moeilijk te doorbreken. Ook patiënten met hardnekkige angst- en stemmingsstoornissen hebben nogal eens (trekken van) een ontwijkende-, afhankelijke- of een dwangmatige persoonlijkheidsstoornis waardoor hun klachten onvoldoende verbeteren door de reguliere behandelmethodes.

Recent zijn een aantal modusmodellen voor cluster C ontwikkeld door Arnoud Arntz en anderen en zijn meer specifieke behandeltechnieken ontwikkeld om deze problematiek te behandelen.

25 uur Cursus Schematherapie in Groepen

Veel patiënten lijken nog meer te profiteren van groepstherapie dan van de toch al zo succesvolle individuele schematherapie. Het meeste onderzoek is gedaan naar de effectiviteit bij patiënten met BPS, maar inmiddels is ook al veel ervaring opgedaan met cluster C problematiek. Schematherapie in groepen (STG) is een integratieve vorm van groepstherapie, die aspecten van directieve groepstherapie combineert met aspecten van psychodynamische groepen. In STG wordt veel gebruik gemaakt van experimentele technieken. In de cursus zal hier veel aandacht aan besteed worden.

ADOLESCENTEN

25 uur Schematherapie Gevorderd voor Adolescenten

Dit is een cursus voor gevorderden, dus voor deelnemers, die al een basiscursus schematherapie (voor adolescenten of volwassenen) hebben gevolgd en enige ervaring met schematherapie hebben opgedaan. In deze cursus komt de toepassing van de schematherapie met betrekking tot specifieke adolescenten-thema's aan de orde

Vercvolgcursus groepsschematherapie voor Adolescenten en Volwassenen (2Dagen)

Dit is een cursus voor gevorderden, dus voor deelnemers, die al een cursus groepsschematherapie (voor adolescenten of volwassenen) hebben gevolgd. Veel deelnemers aan de cursussen groepsschematherapie (adolescenten en volwassenen) hebben aangegeven dat zij behoefte hebben aan een workshop om moeilijke situaties in de groepsschematherapie te bespreken en nieuwe manieren te ontdekken om met deze problemen om te gaan.

Groepsschematherapie kan heel complex zijn en ook meer ervaren schematherapeuten worstelen soms met zeer uitdagende en lastige cliënten en groepssituaties. Tevens kunnen complexe situaties ontstaan door de interactie tussen de twee co-therapeuten.

Ouderschematherapie (2 dagen)

Ouderschematherapie is erop gericht om ouders te steunen om zoveel mogelijk vanuit hun gezonde oudermodus te reageren op modi van het kind. De modusinteractiecirkel geeft helderheid hoe modi van het kind en van de ouder elkaar triggeren. Er wordt ingegaan op de behoeften van ouders zelf, die in het verleden en vaak nu nog steeds niet bevredigd werden en gekeken hoe ouders kunnen omgaan met modi van het kind en de behoeften van het kind.

Modusgerichte speltherapie (1 dag)

Schematherapie gebruikt het spel van het kind om met de verschillende modi te experimenteren en bepaalde patronen te veranderen. In de modusgerichte schematherapie is de therapeut actief gericht op het contact maken het kwetsbare kind in het kind zelf, biedt alternatieven voor disfunctionele coping modi en versterkt de gezonde kanten in het kind. De technieken van de schematherapie worden op spelniveau gebruikt (limited reparenting, imaginatie met rescripting, experimenteren met verschillende modi).

WORKSHOPS

Schematherapie Supervisoren (2 dagen)

Per 1 mei 2016 is het voor aanstaande supervisoren van de Vereniging voor Schematherapie verplicht een tweedaagse supervisorencursus te volgen. Ook voor schematherapeuten, die al langer supervisor zijn, is deze cursus interessant om de supervisie-vaardigheden te verdiepen. In deze cursus wordt de cursist vertrouwd gemaakt met de state-of-the-art op het gebied van supervisie geven, de taken en verantwoordelijkheden van effectief supervisorschap en het competentiegericht superviseren van schematherapeuten.

Workshop 'Imaginaire Rescripting' (2 dagen)

Imaginaire rescripting wordt over het algemeen gezien als een van de meest effectieve technieken binnen de schematherapie. Toch is het vaak niet eenvoudig om deze techniek toe te passen. Zo worden therapeuten regelmatig geconfronteerd met uitdagende situaties waarin de patiënt bijvoorbeeld zegt 'Ik heb geen herinneringen uit mijn kindertijd' of 'Ik wil niet die oude herinneringen ophalen, waarom zou dat helpen?'. Verder zijn patiënten in hun jeugd vaak zo beschadigd dat de herinneringen aan hun jeugd erg emotioneel beladen zijn. Therapeuten voelen zich daardoor geremd om met imaginatie beelden uit dat belaste verleden op te halen uit angst voor decompensatie.

Workshop 'Meerstoelementechniek' (2 dagen)

Het is bekend dat de stoelentechniek een belangrijk werkzaam element is binnen schematherapie, omdat het de schema's verandert op belevingsniveau. In de praktijk blijkt het echter vaak toch moeilijk om deze techniek toe te passen. Sommige therapeuten voelen zich onervaren in het toepassen van deze techniek, omdat het niet hun gebruikelijke manier van werken is. Daarnaast zijn er in de praktijk diverse uitdagende situaties die nog niet behandeld zijn in eerdere cursussen.

Workshop hanteren van boze modi in schematherapie (2 dagen)

Doelstelling van deze workshop is het beter in staat zijn met boosheid in de therapeutische relatie om te gaan.

In deze cursus leren de cursisten op de eerste plaats om goed te differentiëren tussen de verschillende vormen van boosheid. De leidende vraag daarbij is "vanuit welke modus toont de patiënt de boosheid?". De cursisten zullen in twee dagen leren om boze modi beter te hanteren met gebruik van specifieke methoden en technieken.

Specialistische workshop 'Chronische Depressie' (1 dag).

Hoewel CGT een bewezen effectieve behandeling is van depressie is slechts 40-50% van de patiënten klachtenvrij na een eerste behandeling. Bovendien ontwikkelt 5-20% van deze populatie een chronische vorm van depressie die therapieresistent lijkt te zijn. Deelnemers leren in deze workshop hoe ze een chronische depressie kunnen conceptualiseren in termen van schema's en modi. Daarnaast leren ze hoe ze specifieke methoden en technieken uit de schematherapie kunnen toepassen in de behandeling van chronisch depressieve klachten. De dag zit vol, soms speelse, oefeningen om veel ervaring op de te doen en tegelijkertijd niet 'besmet' te raken met de depressieve klachten waarover gesproken wordt."

Workshop 'Narcistische persoonlijkheidsstoornis'

Narcisme is in onze samenleving wijdverbreid, maar mensen met narcistische problematiek hebben niet zo vaak een hulpvraag. De behandeling wordt bemoeilijkt door het egocentrische en arrogante gedrag waar narcisten om bekend staan, alsmede de woedebuien, die optreden als de patiënt zich tekortgedaan of gefrustreerd voelt. Hierdoor eindigen veel behandelingen voortijdig, al dan niet door toedoen van de therapeut. Deze workshop heeft als doel de specifieke problemen bij de behandeling van NPS beter te leren hanteren. Onderwerpen zijn o.a.

- De dynamiek van narcisme goed begrijpen
- Valkuilen in het hanteren van de therapeutische relatie herkennen en hanteren
- Technieken aanpassen om effectiviteit van de behandeling te vergroten.

Workshop 'Gezonde volwassene' (1 dag)

In de literatuur en het onderwijs over schematherapie is lange tijd met name de nadruk gelegd op het bewerken van de disfunctionele ouder- en copingmodi en het valideren van de behoeften van het Kwetsbare Kind-deel van patiënten. Hoewel het versterken van de Gezonde Volwassene wel genoemd werd als uiteindelijk doel van de behandeling, was er weinig specifieke aandacht voor deze modus. Er wordt veelal onvoldoende uitgelegd wat 'De Gezonde Volwassene' van de patiënt precies is, wat die modus precies doet, hoe de patiënt kan leren contact te leggen met dit deel van zichzelf en hoe dit gezonde deel versterkt kan worden in therapie. Deze workshop richt zich op het herkennen, versterken en inzetten van de Gezonde Volwassene.

Workshop 'Complexe casussen' (1 dag)

Veel deelnemers aan onze cursussen hebben aangegeven dat zij behoefte hebben aan terugkomdagen of masterclasses om complexe casussen te bespreken en nieuwe manieren te ontdekken om met deze problemen om te gaan. Daarom starten we dit jaar met een aantal masterclasses voor casussen van volwassen patiënten gegeven door Hannie van Genderen en Remco van der Wijngaart. Alle deelnemers worden verzocht voor aanvang een casus op te sturen waar zij vragen over hebben.

Voor actuele informatie over alle cursussen zie www.schematherapieopleidingen.nl
Voor meer informatie over schematherapie kijk op www.schematherapie.nl en volg de LinkedIngroep van de Vereniging voor Schematherapie
Voor internationale contacten en informatie zie www.SchemaTherapySociety.com

10. Bijeenkomsten

Programma dag 1 <i>Inleiding schematherapie bij adolescenten</i>	Datum : 22 januari 2020 Tijd : 09.45 tot 16.45 uur Docent(en) : Chris Korevaar Marian Blokland
--	--

Voorafgaand aan deze bijeenkomst te lezen literatuur: zie literatuurlijst

- 09.45 - 10.00 uur **Kennismaken**
- 10.00 - 10.30 uur Inleiding over de opbouw van de cursus.
Schema's, copingstrategieën en schemamodi: Omschrijving en ontstaan.
- 11.00 - 11.15 uur Inleiding schematherapie in groepen bij adolescenten en hun systeem (theorie met specifieke aandacht voor adolescentenlevensfase, loyaliteit en attitude therapeut).
- 11.00 - 11.15 uur **Pauze**
- 11.15 - 11.45 uur **Veiligheid creëren**

Rol therapeuten, therapeutische relatie: limited reparenting, empathische confrontatie, limit setting.
- 11.45 - 12.30 uur Oefening veiligheid creëren en kennismaken
- 12.30 - 13.00 uur **Pauze**
- 13.00 - 13.30 uur **Structuur bieden/Groepsregels -> specifiek voor adolescenten**
- 13.30 - 14.00 uur Oefening groepsregels bedenken.
- 14.00 - 15.38 uur Demonstratie DVD en oefening groepsregels bespreken met therapiegroep.
- 15.30 - 15.45 uur **Pauze**
- 15:45 - 16:45 uur **Blij kind**

Werken met het blij kind.
Oefening: Werken met het blij kind in de groepstherapie.
Nabespreken.
- 16:45 - 17.00 uur Huiswerk bespreken en evaluatie

Huiswerk voor bijeenkomst 2:

- Vul de Young schemavragenlijst (YSQ) en de modusvragenlijst (SMI) in voor jezelf.
- Maak hand-outs of folders over de behandelde informatie voor je eigen groep. In tweetallen wordt gewerkt aan hand-outs over een aantal thema's, die vooraf afgesproken worden (bijvoorbeeld: fasen in therapie, omgaan met boosheid, emotieregulatie, veiligheidsplan en oefeningen voor het blijde kind)
- Bedenk verschillende manieren om veiligheid te creëren in moeilijke situaties
- Bedenk andere oefeningen voor het blijde kind.
- Neem betekenisvol speelgoed mee uit je eigen jeugd (knuffel, barbie etc).
- Bedenk andere oefeningen voor het blijde kind.

<p>Programma dag 2</p> <p>Het Maastrichtse model: fasen in de SGT, werken met de modi in een groep ;</p>	<p>Datum : 12 februari 2020</p> <p>Tijd : 09.45 tot 16.45 uur</p> <p>Docent(en) : Chris Korevaar Marian Blokland</p>
---	---

Voorafgaand aan deze bijeenkomst te lezen literatuur: zie literatuurlijst

HUISWERK VOOR DEZE BIJEENKOMST STAAT ONDER HET PROGRAMMA VAN DAG 1

Inleiding

- 09.45 - 10.00 uur Ervaringen met technieken van de eerste dag.
- 10.00 - 10.30 uur **Het Maastrichtse model;** theorie en opbouw van het model, combinatie van adolescentengroep en oudergroep, hoe intergreer je dat.
- 10.30 - 10.45 uur **Pauze**
- 10.45 - 11.00 uur Structuur van de sessie en opbouw van het groepstherapeutisch programma in fasen.
- 11.00 - 11.30 uur Doel groepstherapie uitleggen.
- 11.30 - 12.45 uur Werken aan veiligheid en de onderlinge band.
DVD en oefenen met het maken van een veiligheidsplan samen met de groep. Groepsoefening Imaginatie veilige plek.
- 12.45 - 13.15 uur **Pauze**
- 13.15 - 15.30 uur Werken met de modi en de basisbehoeften in de groep:
Oefening basisbehoeften, welke niet gehad en welke wel gehad?
Beschermer (disfunctionele coping modus)
Werken met de boze en onthechte beschermer.
Demonstratie en oefenen werken met de beschermer in de groep.
Meerstoelentechniek met de beschermer in de groepstherapie.
- 15.30 - 15.45 uur **Pauze**
- 15.45 - 16.45 uur **Kwetsbare kind**
Werken met het kwetsbare kind in de groep :
Oefening met emotioneel taalgebruik en het vervullen van basisbehoeften in de groep.
Oefening met boze kind modus.
- 16.45 - 17.00 uur Huiswerk bespreken en evaluatie

Huiswerk voor dag 3

Bedenk een eigen situatie, die je kunt delen met de groep (self disclosure) en die in de groep gerescript kan worden (als veilig voorbeeld hoe rescripten werkt)

<p>Programma dag 3</p> <p>Experiëntiële technieken bij het werken met modi in een groep. Toets.</p>	<p>Datum : 04 maart 2020 Tijd : 09.45 tot 16.45 uur Docent(en) : Chris Korevaar Marian Blokland</p>
--	---

Voorafgaand aan deze bijeenkomst te lezen literatuur: zie literatuurlijst

HUISWERK VOOR DEZE BIJEENKOMST STAAT ONDER HET PROGRAMMA VAN DAG 2

- 09.45 - 10.00 uur Ervaringen met technieken van de tweede dag en bespreken hand-outs.
- 10.00 - 11.45 uur **Imaginatie met rescripting** :theorie over opbouw van de techniek
Oefening imaginatie met rescripting van de therapeut.
Oefening imaginatie met rescripten van een client/groepslid.
- 11.45 - 12.00 uur **Pauze**
- 12.00 - 12.45 uur **Kritische kant** (straffende ouder modus)
Werken met de kritische kant in de groep in de verschillende fases, verschillende methoden en technieken.
Oefening : pop maken / oefening met de boodschappen van straffende ouder en van gezonde kant.
Nabespreken.
- 12.45 - 13.15 uur **Pauze**
- 13.15 - 14.45 uur **Gezonde kant:** uitleg van de verschillende functies van deze modus, diverse cognitieve technieken bespreken zoals: flachcards, witboek bijhouden geheugenkaarten gezonde modus, etc armband maken, plaats van deze modus in de therapie.
Oefening: samen een groepstekening maken van de gezonde kant.
- 14.45 - 15.00 uur **Pauze**
- 15.00 - 16.45 uur **Praktijktoetsen**
Drie therapeutenkoppels doen de toets.
(Kennismaking, groepsregels, veiligheid, blijde kind)
- 16.45 - 17.00 uur **Evaluatie**

<p>Programma dag 4</p> <p>Ervaringsgerichte oefeningen. Toets</p>	<p>Datum : 1 april 2020</p> <p>Tijd : 09.45 tot 16.45 uur</p> <p>Docent(en) : Chris Korevaar Marian Blokland</p>
--	---

Voorafgaand aan deze bijeenkomst te lezen literatuur: zie literatuurlijst

- 09.45 - 10.00 uur Ervaringen met technieken van de derde dag.
- 10.00 - 11.30 uur **Diverse ervaringsgerichte oefeningen (door gast docent)**
Bij spanning in de groep, bij beginfase, bij middenfase, conflict tussen twee (of meer) groepsleden.
- 11.30 - 11.45 uur **Pauze**
- 11.45 - 12.30 uur Vervolg ervaringsgerichte oefeningen
o.a. bij eindfase.
Nabespreken.
- 12.30 - 13.00 uur **Pauze**
- 13.00 - 14.30 uur **Praktijktoetsen**
Drie therapeutenkoppels doen de toets
(Imaginatie met rescripting, onthechte beschermer, stoelentechniek bij kritische kant)
- 14.30 - 14.45 uur **Pauze**
- 14.45 - 16.30 uur **Praktijktoetsen**
Drie therapeutenkoppels doen de toets.
(Gezonde volwassene, boze kind, boze beschermer).
- 16.30 - 17.00 uur **Eindevaluatie**